

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE BAANREUS

Toneelspel in 2 delen

door

Dirk Biddeloo

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1992

Nr. 1266

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1989 Toneelfonds J. Janssens/Dirk Biddeloo

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(1 à 2 dames - 4 heren)

- Mijnheer Smits Eigenaar van "De Baanreus". Een man van middelbare leeftijd met bril en achterovergekamd haar. Draagt een eerder ouderwets pak met das. Aan sommige details merken we dat hij een vrijgezel is. (ontbrekende jas-knoop, gebruik van kleuren die elkaar niet aanvullen, enz.) Opvliegend en bazig, maar ook wel naïef en vlug gevleid.
- Jackie Ongeveer van dezelfde leeftijd als Smits. Een schraal mannetje, liefst kaalhoofdig en met sterke mimiek. De kelner van de Baanreus. In die hoedanigheid draagt hij aanvankelijk een zwarte broek en een wit jasje met gouden knopen en epauletten. Later komen daar militaire en pseudo-militaire attributen bij. Jackie is zwaar gefrustreerd maar zoekt voortdurend compensatie in wensdromen.
- Staf Gezette veertiger. Afwisselend gekleed in een modieus pak en een "ensemble" van een gelapte fluwelen broek en een vuil onderhemdje. Een mysterieus personage, van wie men moeilijk hoogte krijgt.
- Berghmans Kantoorhouder. Immer goedlachs, op het karikaturale af. Een volwassen kind, maar met toch een zekere verborgen tragiek.
- Anna Jonge, knappe dienstster. Stabiel karakter.
- Mariska Secretaresse van Berghmans. Knap, spontaan, naïef. Luchtig.
- Eventueel kan de rol van Anna en Mariska door één actrice gespeeld worden.

De handeling speelt zich af in een vertrek dat het midden houdt tussen een keuken en een eetkamer. Het meubilair is vrij eenvoudig gehouden. Links een koelkast en een fornuis. In het midden een tafel en vijf stoelen. Rechts een buffetkast. Daarnaast een deur die toegang geeft tot het magazijn. Fond rechts; trap die naar boven leidt. Fond deur verschaft toegang tot de gelagzaal. Verder een provisiekastje, klok, telefoontoestel, pedaalemmer, vliegenstrip. Aan de fond-deur vastgepind: tal van postkaarten. Boven de buffetkast: een poster van Jan Janssen in regenboogtrui. Kalender, die, als het doek open gaat, 1 juli aanduidt.

Het geheel maakt een ietwat morsige indruk.

EERSTE BEDRIJF

De klok wijst zeven uur aan als de fond-deur open zwaait en Jackie opkomt. Hij draagt een groen linnen pak met wijde mouwen. Om zijn rechterpols een lederen band met metalen toppen. Misprijzend en kauwend kijkt Jackie om zich heen. Hij snuift verachtelijk, begint in het rond te wandelen.

JACKIE : Had ik het niet gedacht ! Dezelfde rotzooi als verleden jaar !

Hij is nog steeds te gierig om een werkvrouw in dienst te nemen.

(Hij opent de overvolle pedaalemmer, spuwt zijn chewing-gum nijdig op de vloer.)

Bezie dat maar eens ! Een kweekschool voor vliegen en kakkerlakken ! Bah !

(de koelkast openend, gretig) Ha-ha !

(Terwijl Jackie zich voorover buigt gaat de deur van het magazijn open en de onberispelijk geklede Staf komt op. Hij wacht nog even en slaat dan de deur achter zich dicht. Jackie draait zich bruusk om.)

JACKIE : Was me dat schrikken ! Nee maar, wie we daar hebben ! Onze vriend Staf. Wat een charmante verschijning ! Als ik niet beter wist, zou ik warempel geloven dat je vertegenwoordiger bent geworden van een of ander tweedehands confectiebedrijf...(onrustig) Hoe gaat het ermee ? Lang geleden, nietwaar ?

STAF : (ijzig) Tien maanden.

JACKIE : Nu je het zegt. Ja ja, de tijd gaat tegenwoordig vlug voorbij. En zeker voor iemand als ik...Zeg maar, waar hangt de Hollander eigenlijk uit ? Het is al zeven uur en ik heb hem nog nergens gezien.

STAF : Ik ook niet.

JACKIE : Hoe jij ook niet ? Wat kom jij hier zo vroeg dan al doen ? Ho maar, nu breekt mijn klomp. Jij hebt al dorst, jij meent al bier te ruiken. Dat is dan pech voor jou, Staf. Hoewel ik nog maar pas gearriveerd ben, heb ik kunnen vaststellen dat er een nieuw vat moet aangesloten worden. En dat kan nog wel even duren. De zaak gaat pas over een uur open.

STAF : Ze komt vandaag, Jackie.

JACKIE : Wie komt vandaag ?

STAF : Anna.

JACKIE : (nors) Anna ? Welke Anna ?

STAF : De nieuwe dienstster.

JACKIE : (smalend) De nieuwe dienstster. Zo zo. Nu begrijp ik waarom je zo aanstellerig gekleed gaat. En hoe heb je het ditmaal aan boord gelegd, Staf ? (wrang, sarcastisch) De gebruikelijke weg, neem ik aan ?

STAF : Als Anna zou proberen om één en ander over mij te weten te komen, moet je erop letten dat je je mond niet voorbij praat. Je weet wat we zijn overeengekomen. Of niet soms, Jackie ?

JACKIE : Voor wie hou je mij eigenlijk, Staf ? Ik weet verdorie best wat een gegeven woord betekent en dat kan van iedereen niet gezegd worden ! Toen ik vroeger in het leger was, heb ik...
(Er wordt gebeld, Staf maakt een haastige beweging)

STAF : Als zij het is...Ik ben hier niet. Je hebt mij niet gezien !

JACKIE : Mijn kop eraf als de Hollander niet voor de deur staat ! wedden dat hij een sleutel op zak heeft ? En toch belt hij ! Zeker omdat hij mijn wagen heeft zien staan. Maar wacht, ik zal het hem eens gaan inpeperen !

(Jackie af langs de fond-deur. Staf zet die deur op een kier en gluurt Jackie na. Dan inspecteert hij de koelkast en neemt er een karton met flesjes bier uit. Hij verdwijnt langs de deur van het magazijn. Enkele seconden later keert Jackie terug, gevolgd door Anna, een kortgerokte jonge vrouw.)

JACKIE : (gewichtig) Zo zo Anna. Je eerste werkdag in café-hotel-restaurant "De Baanreus". Dat is een zaak, zo kan ik je verzekeren, een zaak, die met geen enkele andere kan vergeleken worden. Kom, ga maar zitten, je hebt nog even tijd... Wel ? Waar wacht je op ?

(Anna gehoorzaamt. Ze maakt een eerder bedeesde indruk.)

JACKIE : Ik veronderstel dat je al enige ervaring in de horecasector hebt opgedaan ?

ANNA : (haastig) O ja, mijnheer Jackie. Natuurlijk. Ik heb als dienstster gewerkt...in een taveerne op de Keyserlei.

JACKIE : Ha ha ha ! Een taveerne op de Keyserlei, die is goed. Ha ha ha ! Je bedoelt zeker zo'n strontzaak voor chi-chidametjes, die zich daar elke namiddag komen volproppen met gebak en wier

enige interesse er in bestaat de laatste roddelpraatjes op te vangen ! Dat is gewoon walgelijk ! Hier, in de Baanreus, zul je dat slag volk nooit aantreffen. Zoals je weet bevindt deze zaak zich op amper een boogscheut van de grensovergang en dat betekent dat er heel wat vreemde vogels over de vloer komen. In de eerste plaats...truckdrivers !

ANNA : Truck...heu...?

JACKIE : (geestdriftig)

Vrachtvoerders ! Naar olie en zweet stinkende bonken, die op hun eerste wenken bediend willen worden. 't Gebeurt regelmatig dat ze blijven overnachten en 's morgens voor dag en dauw alweer de weg op moeten. In dat geval heb je er voor te zorgen dat hun ontbijt tijdig klaar staat, zoniet... Hun schunnige grappen en brutale toenaderingspogingen zul je óók voor lief moeten nemen...Daarnaast komen hier ook douanebeambten over de vloer. Vroeger hadden die al eens werk, er moesten namelijk heel wat formaliteiten vervuld worden eer een truck-driver de grens over kon. Ten gevolge van een versoepelde reglementering is het aantal douaniers inmiddels flink geslonken en aangezien ze nog bitter weinig te doen hebben, kun je ze vaak hier aantreffen. Dronkaards zijn het, gefrustreerde ratés, die voor geen enkele bevordering nog in aanmerking komen. Wees gerust, je zal ze wel leren kennen ! En voor de rest : doorreizende toeristen, vooral nu, tijdens de zomermaanden. Heel wat Hollanders ! Een volkje apart, met de fooien die ze je geven kun je nog geen regenworm in leven houden. Daarbij zijn ze ook nog arrogant en luidruchtig...

(Vanuit het magazijn weerklinkt het geluid van brekend glas. Geërgerd kijkt Jackie op, hij kan een verwensing nauwelijks onderdrukken. Toch negeert hij Anna's vragende blik.)

JACKIE : Elke zaterdagavond houden de boeren uit het omliggende hier een kaartavond. Achterlijke, ruwe pummels ! Hebben nog nooit van de Keyserlei horen spreken. Hahaha ! Nee nee meisje, het zal je hier niet voor de wind gaan. Er zal vlug een eeltlaag verschijnen op die tere handjes van jou !

ANNA : (bedrukt) Wat is uw functie hier, mijnheer Jackie ?

JACKIE : Maître-d'hôtel, coördinator van de zaak. En occasioneel buitenwipper. De Hollander, ik bedoel heu...meneer Smits mag zich

gelukkig prijzen dat ik de leiding in handen wil nemen. Zonder mij zou het hier in de kortste tijd in het honderd lopen.

ANNA : Meneer Smits. Dat is de eigenaar van de Baanreus, als ik me niet vergis. Ik had verwacht hem hier aan te treffen, maar...

JACKIE : (agressief)

't Zou mij niks verwonderen indien hij zich weer overslapen had. En in dat geval zal ik hem eens vlug uit zijn nest jagen. (Hij kijkt naar boven, gaat naar de trap toe)

(Men hoort een deur opengaan. Vrolijk gefluit. Naderende voetstappen.)

JACKIE : Verdorie. 'k Geloof dat hij eraan komt.

(De fond-deur gaat open en Berghmans op. Van zodra hij Jackie bemerkt begint hij te lachen. Jackie kruist de armen, kijkt zeer streng.)

BERGHMANS : God, het is niet waar; Eindelijk. Bedankt Jackie. Bedankt dat je weer gekomen bent.

JACKIE : O ja ?!

BERGHMANS : (lachend, geestdriftig)

Tien maanden. Tien maanden heb ik op je komst gewacht.

ANNA : (in de war, opverend)

Mijnheer Smits, heu...ik ben...

BERGHMANS : Mijnheer Smits, ha ha ! Nee maar, die is goed. Zeg eens, waarom stel je mij niet voor aan die knappe bie, Jackie ?

JACKIE : Anna, de nieuwe dienstster. Welnu Anna, dat is Berghmans. Wissel-agent en ook nog boekhouder van een aantal handelsondernemingen die rechtstreeks op een faillissement afstevenen. De schone mijnheer huurt een kantoor in dit gebouw en daar handelt hij zijn zogenaamde zaken af.

BERGHMANS : (na een korte stilte, opnieuw ingehouden lachend)

Zeg Jackie, waarom ben je nog niet in tenue ?

JACKIE : Tenue ? Zeg vriend, meen jij misschien dat het hier een circus is ?

BERGHMANS : Wanneer ben je zinnens met de opvoering te beginnen, Jackie?

JACKIE : Verdèmmè Berghmans, nu is het meer dan genoeg geweest. Ik zal..

(Gestommel, naderende voetstappen. De fond-deur gaat open en Berghmans wordt opzij geduwd door mijnheer Smits. Hij draagt een stapel kartonnen dozen, heeft wel wat moeite om de aanwezigen op te nemen.)

SMITS : (tamelijk onvriendelijk)

Help mij dan toch, Jackie ! Die pakken motten naar 't magazijn.

(Jackie ontlast Smits van één doos, maar krijgt prompt een tweede in de armen geduwd.)

JACKIE : Verdorie Smitje, iets minder is ook goed, me dunkt ! Denk je soms dat ik een muilezel ben ?

(Jackie heeft zichtbaar moeite om het gewicht te torsen. Moppend wankelt hij Smits achterna naar het magazijn.)

BERGHMANS : Ha ha ! Ze zijn begonnen ! Ha ha ha ! (opeens tot Anna)
Zeg, breng mij om tien uur eens een kop koffie op mijn kantoor.
Melk en suiker graag.

ANNA : (verbouwereerd) Ja. Ja. Komt in orde.

(Vanuit het magazijn weerklinkt een driftig gekibbel tussen Smits en Jackie.)

BERGHMANS : Hoor dat maar eens aan. Ha ha ha. Die twee zijn onbetaalbaar.

(Berghmans af. Anna laat een diepe zucht, gaat opnieuw zitten, kijkt om zich heen. De deur van het magazijn gaat open, Smits komt op. Hij brengt zijn das in orde en strijkt over zijn haar.)

SMITS : Nou, zover zijn we dan. Jij bent dus Anna en ik ben Smits en ik zou voorstellen dat je de gelagzaal nog even onder handen neemt. En als er klanten komen, kan je meteen aan de slag. Je weet toch dat we haast iedere dag een hoop volk over de vloer krijgen ?

ANNA : O ja, mijnheer Jackie heeft mij één en ander duidelijk gemaakt.

SMITS : (minachtend) Jackie ? Nou, een simpele onderwijzer die hier tijdens de zomermaanden als kelner mag komen werken. Zijn werkritme in acht genomen, zou ik er beter aan doen een jonge kracht aan te werven. Maar ja, ik heb nou eenmaal met hem te doen...

ANNA : (naïef, begrijpt het verkeerd)
Oooh !

SMITS : Ik bedoel natuurlijk....Hij is gescheiden.

ANNA : Ja, dat zal wel.

SMITS : (geërgerd) Is aan zijn vrouw alimentatie verschuldigd, mot ook nog een aantal leningen afbetalen. Zo'n schoolmeester verdient niet eens het beleg op zijn boterham. En ik ben geen onmens, hij krijgt van mij een mooie bijverdienste op een presenteerblaadje geserveerd...Nou, dit gezegd zijnde. Poetsgerief vind je in het opberghok achter het kantoortje van die idioot, Berghmans bedoel ik.

(Anna knikt, lijkt toch wat gefirriteerd. Zij gaat naar de fond-

deur, draait zich om.)

ANNA : Mijnheer Smits ?

SMITS : (verbaasd) Ja ?

ANNA : Ik wou u nog bedanken voor de job.

SMITS : Geen erg.

ANNA : En vragen of Staf nog iets van zich laten horen heeft.

SMITS : Staf ?

ANNA : (verlegen) Een goede vriend van mij. Hij heeft ervoor gezorgd dat ik hier kon beginnen. Ik bedoel, hij heeft me bij u aanbevolen. (Smits knikt even) Ik probeer al een paar dagen hem te bereiken. Vruchteloos.

SMITS : Nou en ?

ANNA : Wel ik dacht...dat u misschien...dat u mij misschien zou kunnen zeggen waar hij zich ergens bevindt.

SMITS : (Na een korte stilte, kortaf)

Geen idee.

ANNA : Dank u.

(Ze maakt aanstalten om naar de gelagzaal te gaan.)

SMITS : Wacht eens even. (Anna draait zich om)

Let niet teveel op wat Berghmans zegt. Hij lult maar wat. Heeft te veel met cijfers gespeeld. Het gevolg daarvan is dat ie nou zèlf wat speelt. (brengt vinger naar hoofd)

(Anna af. Smits wacht even, schakelt de cassette-recorder aan. Het liedje "Geef mij maar Amsterdam" weerklinkt. Er voltrekt zich bij Smits een merkwaardige metamorfose. Hij fleurt helemaal op, lijkt in een andere wereld te vertoeven. Opeens bemerkt hij dat de koelkast niet goed gesloten is. Hij zet dadelijk de muziek af en opent de koelkast.)

SMITS : Gatferdorie !

(De fond-deur gaat open en Beghmans komt op. Hij is opgewonden, Smits schrikt.)

BERGHMANS : Smitje, Smitje ! Belangrijk nieuws ! Ik krijg zopas een telefoontje van een collega van mij. Naar het schijnt werd er vannacht op amper twee kilometer van hier, en op Hollands grondgebied, een vrachtvoerder door de rijkswacht tegengehouden...en voorgeleid.

SMITS : (geërgerd) Nou en ?

BERGHMANS : Heroïne, Smitje. Denk eens aan, die kerel vervoerde heroïne. Ik begrijp alleen niet goed waarom hij aan de grens zelf niet moest stoppen. Maar misschien hebben ze wel een tip gekregen van iemand, dat is best mogelijk.

SMITS : Berghmans, voor eens en voor altijd : laat het nou uit zijn met die fabeltjes van jou. Ik heb wel wat beters te doen dan naar klinkklare onzin te zitten luisteren.

BERGHMANS : Maar de chauffeur in kwestie is een Hollander, Smitje. Dat betekent dat hij waarschijnlijk hier af en toe komt...en dat jij hem wel zal kennen.

SMITS : Hoe heet hij dan ?

BERGHMANS : Dat ben ik vergeten te vragen.

SMITS : Wel godverdomme, lazer op joh !

BERGHMANS : Kalm aan, Smitje. Ha ha. Maak u niet druk. Ik vis dat wel uit voor u.

SMITS : (ingehouden, maar kwaad)

En nog iets anders, Berghmans. Ik heb je al honderd, nee duizendmaal gevraagd om hier niet zonder kloppen binnen te komen.

BERGHMANS : (lachend, alsof het om een spel ging)

In orde Smitje. Ik ben al weg, zie.

SMITS : Ik hou niet van open deuren.

(Berghmans smakt de deur dicht, duikt een seconde later terug op.)

BERGHMANS : Wees gerust, Smitje. Ik hou u op de hoogte. Ha ha.

SMITS : Kerstekind !

(Berghmans af. De deur van het magazijn gaat open. Jackie komt op, nu gekleed in een witte vest met gouden epauletten, zwarte broek, kaki-kleurig hemd. Hij blijft met gekruiste armen staan.)

SMITS : (verbaasd) Wat heeft dat te betekenen, Jackie ?

JACKIE : (uitdagerend) Wàt Smitje ?

SMITS : Dat malle hemd. Ben jij zinnens zo de klanten te bedienen ?

JACKIE : Ik ben zinnens om loonsverhoging te vragen.

SMITS : Wàààt ? Hahahaha ! Het regent buiten, Jackie. Anders zou ik denken dat je een zanneslag had gekregen.

JACKIE : En er is nog iets anders waarover ik het wou hebben, Smitje. Het is vandaag de eerste juli, dat betekent dat het nu precies de vijfentwintigste maal is dat ik mijn zomervakantie opoffer om deze zaak tot bloei te brengen. Anders gezegd...ik werk hier nu al een kwarteeuw, Smitje. Een jubileum, zou je haast zeggen.

SMITS : En dà, Jackie ?

JACKIE : Ik had van uwentwege op zijn minst een kleine attentie verwacht. Een blijk van waardering.

SMITS : (goedlachs) Nou mot je zo hard niet van stapel lopen, Jackie. Hoor es, de dag is amper begonnen, je geeft een mens gewoon de tijd niet om jouw inzet naar behoren te belonen. (ernstig) Nochtans had ik mij werkelijk voorgenomen om je straks op een biertje te tracteren.

JACKIE : (grimmig) Heel edelmoedig van je, Smitje. Maar nu wil ik ook nog een volgend punt onder de loupe nemen. We hebben het er al over gehad dat ik dit jaar, in plaats van iedere avond laat met mijn wagen naar huis te rijden en 's morgens vroeg terug te keren, dat ik dit jaar dus hier zou blijven logeren. Welnu, ik heb mijn bagage bij en ik ga dus van het standpunt uit dat mijn kamer perfect in orde is gebracht.

SMITS : (zonnig) Vanzelfsprekend, Jackie. Wat had je dan gedacht ? Hier heb je alvast de sleutel.

(Smits werpt Jackie een sleutel toe. Hij moet zich bukken om hem op te rapen.)

SMITS : Kamer nummer zeven. Een geluksgetal. Het zal je daar best bevallen. Je hebt een prachtig uitzicht op de straat.

(Jackie werpt een vernietigende blik op Smitje, wil het vertrek langs de trap verlaten.)

SMITS : (gespeeld verontwaardigd)

Ho maar, dat is waar ook. Eigenlijk zie ik geen reden waarom ik je straks nog zou tracteren. Je hebt namelijk jezelf al bediend. (hoofdknik naar de koelkast.)

JACKIE : (scherp) Hoe bedoel je, Smitje ?

SMITS : Zes flesjes bier. Staan al zeker twee weken in de koelkast.

En opeens: foetsie, weg, verdwenen. Uitgerekend op de dag van je jubileum. Toch wel een merkwaardig toeval, vind je niet ?

JACKIE : (grimmig) Alsof je niet zou weten wie er zich hier 's morgens vroeg al komt bedrinken ! Ik heb die luie kwal daarstraks gezien. Opedirkt als een praalzieke hansworst. Eigenlijk zou ik eens een boekje over hem moeten opendoen bij de nieuwe dienstster.

SMITS : (kwaad, angstig)

Dat kan je niet doen, Jackie ! Je kent onze afspraak, je bent door je woord gebonden !

JACKIE : Ik ga nu mijn kamer inspecteren. Perfect in orde gebracht, hé. Goed, we zullen eens zien hoe JIJ je gebonden acht door je woord.

SMITS : Ik zou je per week tien gulden extra kunnen geven, Jackie.

JACKIE : Ik heb een loonsverhoging gevraagd. Geen aalmoes.

(plots dreigend en spinnijdig) En luister nu goed, Smitje. Ik verwacht een van de dagen een belangrijk telefoontje, dat voor mijn toekomst van het grootste belang zou kunnen zijn. En of je 't nu geloven wilt of niet, er is een enorme geldsom mee gemoeid...Eigenlijk kunnen jouw aalmoezen me gestolen worden. Bij mij gaat het enkel om het principe. Begrijp je dat, Hollander ?

SMITS : (onthutst, maar ook bars)

Een beetje minder room op je wafel is ook goed, hoor Jackie !

JACKIE : Je zou vandaag of morgen wel eens kunnen schrikken, Smitje.

Heel erg kunnen schrikken!

(Jackie met flukse stappen de trappen op. Smits gaat aan tafel zitten en maakt een vermoeid gebaar.)

SMITS : Wel verdomd !

(De deur van het magazijn gaat open en Staf komt op. Hij staart Smits op vreemde wijze aan en steekt een sigaret op met een gouden aansteker. Hij heeft iets arrogants over zich.)

SMITS : (verstrooid, met zijn gedachten nog bij Jackie.)

Zo, daar ben je dus. Nou, hoe gaat het met Anna ?

STAF : Alles naar wens. Smoorverliefd. Als ik haar binnenkort zou vragen om met mij te trouwen, stemt ze zeker toe. (schamper) Haha!

SMITS : Blij dat te horen. Maar dat is nog geen reden om zo vroeg op de morgen al beginnen te zuipen.

STAF : Dat hoort er voorlopig bij, Smitje. Dat maakt deel uit van ons plan.

SMITS : Nou goed. Maar loop niet tè hard van stapel. Doe het kalmpjes aan.

JACKIE : (zijn stem klinkt van boven)

Wel verdèmmè wat is dat hier zeg ?

SMITS : (met hoofdknik naar boven)

Hij doet wel raar, vind je niet ?

STAF : Hij is niet de enige.

SMITS : (wantrouwig, scherp)

Bedoel je daar soms iets mee, Staf ?

(Op dat moment klinkt er razende jazzmuziek. Vloekend werpt Smits de deur van de gelagzaal open.)

SMITS : Berghmans ! Berghmans ! Kan dat verdorie niet wat minder ?

(Na enkele seconden sterft de muziek weg. We horen nog het onderdrukt geschater van Berghmans, die kennelijk plezier aan de situatie beleeft.)

STAF : Dat bedoelde ik, onder andere.

SMITS : (nerveus, de radio aanschakelend)

Die pias mot niet denken... hij moet vooral niet denken dat ie, omdat ie toevallig veul poen heeft, zich alles kan permitteren.

(Op de radio weerklinkt het liedje "Tulpen uit Amsterdam". Smits lacht, is verrukt, zet de muziek luider. Staf staart volkomen onverschillig voor zich uit.)

SMITS : Mot je horen. Dàt is pas muziek. Daar zit nou werkelijk leven in. (Neemt pose aan, luidkeels zingend)

Als de lente komt, dan stuur ik jou...tulpen uit Amsterdam !

(Berghmans opent onaangekondigd de fond-deur, applaudisseert, barst in lachen uit. Smits is te verbluft om dadelijk te reageren. Berghmans hoofdschuddend en voldaan af. Smits zet de radio af.)

STAF : Naar wie zoudt gij dan bloemen sturen, Smitje ?

JACKIE : (gillend, nog altijd boven)

Voor een varken is dat miljeirde misschien goed genoeg. Maar voor mij niet ! (Er knalt een deur dicht.)

STAF : (onverschillig)

Weet je dat ze gisterenavond Theo Gerritsen gearresteerd hebben ?

SMITS : (nog verstrooid en nerveus)

Wat zeg je ?

STAF : (overdreven luid)

Gerritsen. Die Hollandse vrachtvoerder. Gisterenavond tegen de lamp gelopen en door de rijkswacht opgebracht. Hier niet zo ver vandaan. Heroïnesmokkel.

SMITS : (verbijsterd)

Wàààt ? Gerritsen ? Dat kan niet, dat mot een vergissing zijn... Dan had die malloot gatdorie toch gelijk...(zich ergerend aan Stafs glimlachje) Hoe weet jij dat ?!

STAF : Daarstraks op een vrije zender gehoord. Het streeknieuws.

SMITS : Theo Gerritsen, mijn God ! Maar dat is een schande, die jongen is onschuldig !

STAF : Dat zeggen ze allemaal.

(Het gestommel boven wordt heviger. Jackie komt met veel lawaai naar beneden, de armen gekruist, het gezicht verwrongen.)

Staf en Smits kijken op; de eerste spottend-onverschillig, de tweede gespannen.)

JACKIE : Nee Smitje, néé, dat gaat zo niet ! Een vuil vies hok, een bed dat naar schimmel ruikt en een luchter waar drie lampen aan ontbreken. Hier ! (werpt sleutel op tafel) Die past niet eens op de deur ! En dan zwijg ik nog over het raam dat niet open of dicht kan... (traag, nadrukkelijk) Zeg Smitje, met wie denk je feitelijk te doen te hebben ? Met een schooier ? Hmmm ?!

SMITS : Wat verlang je dan eigenlijk Jackie ? Een suite in het Hilton-hotel ?

STAF : Je kan misschien toch beter thuis overnachten, Jackie. Tenminste.. als er daar nog plaats is voor u.

JACKIE : Hou je insinuaties maar voor jezelf, Staf. En moei je met je eigen zaken, daar zul je werk genoeg mee hebben. Maar wat jou betreft Smitje, (dreigend, met opgestoken vinger) Neem je in acht ! Néém je in acht, want ik zweer je dat deze zomer niet zoals vorig jaar zal verlopen. En daarom gaaf ik je de raad me niet langer te tarten. Zoniet...zou het wel eens slecht met je kunnen aflopen !

SMITS : (brullend) Wat nou Jackie ?! Probeer jij me soms te bedreigen ?!

JACKIE : (woest) Een verwittigd Hollander is een halve Belg waard. Onthou dat maar !

(Jackie af langs de fond-deur. Smits tracht een luchtige toon aan te slaan, maar lijkt toch onzeker.)

SMITS : Mot je dat horen. Het lijkt wel of ie gestoken is door een horzel. Die knaap is gewoon niet meer bij zijn verstand. (kijkt op zijn horloge) Nou, ik ga es effe kijken of we nog genoeg koffie in voorraad hebben. Anders zou 't kunnen dat ik straks nog even naar Holland ga inkopen doen.

STAF : Doe ook de groeten aan Gerritsen.

SMITS : (zich omdraaiend)

Bespaar me dat soort grapjes. Verstaan ?!!

(Smits af langs de deur van het magazijn. Staf begint over en weer te wandelen. Hij neuriet het liedje "Crying", haalt uit zijn binnenzak een zakfles whisky. Neemt een grote slok, steekt de fles weer weg, blijft peinzend voor zich uitstaren. We horen opnieuw jazz-muziek, maar minder luid. De fond-deur gaat open en Anna komt op.)

ANNA : Staf !

(Ze werpt zich in zijn armen)

STAF : (amper geloofwaardig)

Liefste.

ANNA : Staf !

(Anna drukt zich tegen hem aan. Terwijl Staf haar rug streelt, blijft hij in de verte staren.)

ANNA : (opkijkend, verlangend maar ook teleurgesteld)

Ik probeer al zolang je te bereiken. Ik heb je opgebeld, ik ben aan je deur geweest. Vruchteloos ! Je leek wel in rook te zijn opgegaan. Of wou je je soms voor mij verbergen ? Waarom heb je niets meer van je laten horen ?

STAF : Wel...

ANNA : Heb je mijn brief dan niet ontvangen ?

STAF : (ernstig) Ik was er erg door ontroerd, ik heb vaak op het punt gestaan je terug te schrijven. Helaas ben ik niet zo vaardig met papier en pen.

ANNA : Je had me dan toch kunnen telefoneren.

STAF : Soms, wanneer de eenzaamheid van mijn appartement me teveel werd, dwong een inwendige stem mij om de verte op te zoeken.

ANNA : (onbegrijpend) Ben je dan op reis geweest ?

STAF : De weiden hier in de buurt zijn echte oasen van bezinning voor een mens die het moeilijk met zichzelf heeft. Vaak zet een vreemde dwang er mij toe aan om lange wandelingen te maken. Bij voorkeur wanneer er een lichte motregen over de weiden valt...Hopelijk kan ik op je begrip rekenen, Anna.

ANNA : Natuurlijk wel. Toch zou ik graag weten waarom je mij helemaal niets meer hebt laten weten.

STAF : En vandaag ben ik speciaal hier naartoe gekomen, omdat ik wist dat het je eerste werkdag was...Maar wat is er toch, liefste ? Je kijkt zo bezorgd.

ANNA : Ik...ik...Er heerst hier toch zo'n rare, onwezenlijke sfeer. Het lijkt wel alsof de mensen hier op een kruitvat leven.

STAF : Hoe bedoel je ?

ANNA : Mijnheer Smits ! Je had me verteld dat hij een aardige man is. Maar daar klopt niets van ! Hij is brutaal en bars en...

STAF : En hij heeft een hart van goud, inderdaad. Maar bepaalde gebeurtenissen in het verleden hebben hem wat getekend. Dat is alles.